

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 – 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 40

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.**

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Valami kis keverék volt ez a Horváth a régi professzorból és a mesékből fölszított várúrból. Igazi komikus hatást tett mindenkire. Az első leányát, a Rozáliát is, hogy adta férjhez! Kész nevetség. Szép termetes leány volt, akárcsak a régi királyasszony, a Mária Terézia. Nagy híre volt mindenütt, mint gazdag partinak, s jöttek mindenfelől az udvarlók, mint mézre a darazsak. [...]

A gögös parvenü kijelentette, hogy megveti a rangot, a származást és a vagyont, hanem csak olyan okos embernek adja a lányát, aki három kérdést megfejt, amit ő ad föl. A vén majom nyilván hallotta a mesékből, hogy három aranyalmát kellett levágni előbb karddal a leventének, aki a várúr leányát megkapta.

Hát jött is egy fiatalember Bécsből, valami nagyeszű, aki megkérte. Azt mondták, roppant jövője van, még kancellár is lehet belőle. Ilyenféle hír előzte meg jöttét.

Hát jól van, meghallgatta Horváth a fiatalember kérését nyájasan, s megmarasztotta ebédre, délutánra ígérvén a választ. Asztal fölött beszélgetett vele mindenféle, a tárgyhoz nem tartozó dolgokról. Elmondta, hogy azelőtt ő is megfordult néhányszor a birodalmi fővárosban, és hogy mindig a »Matschaker-Hof«-ba szokott szállni. Ebből kifolyólag aztán elkezdte beszélni, hogy milyen érdekes eseményből keletkezett a Matschaker-Hof elnevezése. Hát úgy keletkezett, hogy mikor, azt mondja, a vendégfogadó fundamentumát ásták, találtak egy pléhládát, mélyen a földben. Kiássák, kiemelik, fölnyitják, hát több kisebb-nagyobb matschakerek voltak benne. Innen lett, öcsémuram, az elnevezés.

A fiatalember nagyon figyelmes arcot vágott, és nagyon meglepődöttnek látszott, hogy hát megtudta az elnevezés okát, egyéb észrevétele nem is volt. Gondolta türelmetlenül, íme, egy ostoba anekdota – menjünk tovább.

Az anekdota ostoba, sőt már akkor se volt új, hanem Horváth uram azontúl egyszerre hűvös lett iránta, és ebéd után kijelentette, hogy igen sajnálja, de a leány még nagyon fiatal, még nem adja férjhez.

– Ah, uram – szolt a fiatalember elszomorodva –, ez csak kifogás, vallja be. Érzem, hogy elégedetlenséget vontam magamra valamiben. Mondja meg, kérem, őszintén.

Horváth megfogta a fiatalember kabátgombját, ez volt a kereskedői szokása, ha valakivel bizalmasan beszélt.

– Hát lássa, unokaöcsém, magából sohase lesz az, aminek én képzeltem. Magában nincs igazi tanulási vágy, de ahelyett van nagyképűség. Magának tehát nincs nagy jövője.

– De uram, hogyan állíthatja azt így egyszeribe?

– Hogyan? Hát tudja ön, fiatalember, mi az a matschaker? Ön elpirul. Nem tudja. Sohase piruljon azért. Lássa, én se tudom, mi a matschaker. A különbség köztünk csak az, hogy én megkérdeztem volna: amit én nem tudok, azt én megtanulom, de nem vágok hozzá olyan képet, mintha tudnám.

Egy szó, mint száz, a fiatalember menyasszony nélkül ment vissza Bécsbe, de legalább többet tudott egy anekdotával.

(Mikszáth Kálmán: *Különös házasság*. Részlet)

parvenü – úgazdag

anekdota – rövid, csattanós, erkölcsi tanulsággal végződő történet

1. Foglald össze 4–5 mondatban a fenti szöveg tartalmát! 5 pont
2. Mutasd be a szöveg alapján 4–5 mondatban Horváth urat! 5 pont
3. Értelmezd a következő részletet!
A fiatalember nagyon figyelmes arcot vágott, és nagyon meglegedettnek látszott, hogy hát megtudta az elnevezés okát, egyéb észrevétele nem is volt. Gondolta türelmetlenül, íme, egy ostoba anekdota - menjünk tovább. 5 pont
4. Írj ki a szövegből egy-egy
  - a. határozóragos főnevet
  - b. múlt idejű igét
  - c. tárgyragos főnevet
  - d. összetett szót
  - e. egyszerű mondatot5 pont
5. Add meg a következő szavak ellentétes értelmű párját!
gőgös, megveti, nagyeszű, roppant, hűvös 5 pont
6. Kire vonatkoznak a következő mondatokban aláhúzott névmások? Társítsd az oszlopok elemeit!
Érzem, hogy elégedetlenséget vontam magamra valamiben.
Magának tehát nincs nagy jövője.
Őn elpirul.
A különbség köztünk csak az, hogy én megkérdeztem volna: amit én nem tudok, azt én megtanulom, de nem vágok hozzá olyan képet, mintha tudnám.
  - a) *magamra* 1) *Horváth*
  - b) *magának* 2) *Horváth és a fiatalember*
  - c) *ön* 3) *a fiatalember*
  - d) *köztünk*
  - e) *én*5 pont
7. Írd meg 10–15 mondatban a fiatalember monológját a Bécsbe vezető útján! 15 pont

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A sámánizmus egy olyan ősi hitrendszer, amelynek központi alakja a sámán (látó, gyógyító, varázsló). A sámán különleges képességeit egy úgynevezett transz-állapot vagy eksztatikus állapot segíti elő.

Noha a sámánok talentumainak repertoárja kultúránként változik, általában gyógyító képességgel rendelkeznek, kapcsolatot tudnak létesíteni a földi és asztrális túlvilággal, kommunikálnak a szellemekkel, és néha segítenek a holtak szellemének, hogy a túlvilágba jussanak. [...]

A szellemek világa és a túlvilág misztikuma feltehetőleg már az ősember megjelenése óta állandó és meghatározó tárgyköre az emberi civilizáció tudatának. Mint minden mást, a sámánizmust is az álmodni akarás, a többnek lenni akarás, a természet és a túlvilág megértése utáni vágy szülte.

A sámánizmus autentikus formájában a mai Észak-Ázsia területéről eredeztethető, főleg a szibériai szamojéd és tunguz népektől, de Kínában, Japánban és az amerikai rézbőrű őslakók körében is ugyanúgy fontos szerepe volt a sámánoknak, már több ezer évvel ezelőtt. Nem lehet pontosan beszélni a sámánizmus „kezdetéről” vagy „megalakulásáról”, datálása még vita tárgyát képezi. Nyilván, nem is egy új keletű dologról van szó, de az sem teljesen

bizonyos, hogy már az őskorban létezett volna. Az általános felfogás szerint eredete az újkőkorra vagy bronzkorra tehető.

Mivel egész hitrendszerrel beszélünk, egyfajta univerzális hitről, a sámánizmus kultúránként változik, és számos formája létezik szerte a világon. Közös pontként persze megmarad a szellemvilággal és asztrális szférával való kommunikáció. Talán még a mai spirituális irányzatokban is fellelhető néhány olyan elem, ami a sámánizmus kardinális eleme volt:

- *a szellemek különösen fontos szereppel bírhatnak az emberek életében, ezért az ember számára fontos, hogy jó kapcsolatban legyen velük – ezt pedig a sámán hivatott biztosítani, aki gyakorlatilag a két világ közti összeköttetést és kommunikációt biztosítani tudja;*
- *a sámánok több módszert is tudnak alkalmazni, hogy transz-állapotba kerüljenek: táncot, meditációt stb.;*
- *a sámánok képesek diagnosztizálni és kezelni a betegségeket, ők lévén az emberiség első orvosai;*
  - *társadalmukban nagyon fontos helyet foglaltak el;*
  - *nagyon gyakoriak az olyan rituálék, amelyek a közösség jólétét vagy egészségét hivatottak szolgálni, mint például az esőhozó vagy esőt megállító rituálék, a háborúk előtti rituálék;*
  - *számos jövőbelátási módszert ismernek: jóslás a madarak röptéből, a felhők és csillagok állásából, de áldozati állatok segítségével is jósoltak, amelyek szerveit feláldozásuk után tanulmányozásnak vetették alá;*
  - *különösen nagy fontosságot tulajdonítottak az álmoknak, amelyeket nagy szakértelemmel elemeztek.*

(<http://edosszie.hu/kik-voltak-a-samanok>)

1. Sorold fel a sámán szónak a szövegben található rokon értelmű megfelelőit! 3 pont
2. Sorold fel a szöveg alapján a sámán négy képességét! 4 pont
3. Egészítsd ki a szöveg alapján a következő mondatot!
A sámánizmust is ... vágy szülte. 5 pont
4. Mely népek körében terjedt el a sámánizmus? Írd ki a vizsgalapra a helyes válaszok betűjelét!
  - a. vikingek
  - b. szamojédok
  - c. tunguzok
  - d. germánok
  - e. kínaiak
  - f. japánok
  - g. amerikai rézbőrű őslakók 5 pont
5. Mi a közös pontja a különböző kultúrákban kialakult sámánizmusnak? 6 pont
6. Melyek IGAZak és melyek HAMISak az alábbi kijelentések közül? Jelöld őket a vizsgalapon!
  - a. A sámánizmus az ókorban terjedt el.
  - b. A sámánizmus eredete az újkőkorra vagy bronzkorra tehető.
  - c. A sámánizmus a középkori vallásosságból ered.
  - d. Nem teljesen bizonyos, hogy a sámánizmus az őskorban jött volna létre.
  - e. A sámánizmus az ősember megjelenése előtt jött létre. 5 pont
7. Sorold fel három módját a jóslásnak, a jövőbelátásnak a szöveg alapján! 6 pont
8. Mi a magyarázata annak, hogy a sámán mindig fontos helyet foglal el a társadalmában? 6 pont

9. Szeretnél találkozni egy sámánnal? Fejtsd ki véleményedet a szöveg alapján! 5 pont